

ת"פ 17474/08/14 - מדינת ישראל נגד מוופק עריאן, ראפת עריאן

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 17474-08-14 מדינת ישראל נ' עריאן ואח'

לפני כב' השופטת דיאנה סלע

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשמים 1. מוופק עריאן

2. ראפת עריאן

גזר דין

הנאשמים הורשעו על פי הודייתם בעובדות כתב אישום, אשר תוקן במסגרת הסדר טיעון, בהחזקת נשק - עבירה לפי סעיפים 144(א)+29 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ובירי באזור מגורים - עבירה לפי סעיפים 340א+29 לחוק העונשין.

בנוסף לכך הורשע נאשם 1 בחבלה חמורה בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיפים 333+335(א)(1) לחוק העונשין, ואילו נאשם 2 הורשע במעשי פזיזות ורשלנות - עבירה לפי סעיף 338(א)(5) לחוק העונשין.

1. עובדות כתב האישום המתוקן בתמצית

הנאשמים הם אחים המתגוררים בבענה, ביתם צמוד לבית שכנם, עלי עריאן (להלן: בית השכן), והמרווח בין שני הבתים הוא צר מאוד (להלן: המתחם). בתאריך 28/7/14 סמוך לשעה 17:00, ערכו הנאשמים במתחם מסיבה לרגל עיד אל פיטר, בה נכחו כעשרה אנשים, הנאשמים, קרובי משפחה ושכנים שרובם קטינים (להלן: המסיבה והאורחים, בהתאמה). אותה עת שהו בבית השכן בני משפחה וקרובים של השכן, ובהם מ.ח, יליד 13/12/00 (להלן: המתלונן), ו-א.ע, קטינה ילידת 13/2/03.

במהלך המסיבה, בעוד הנאשמים והאורחים רוקדים לצלילי מוזיקה שהושמעה במתחם, הוציא נאשם 1 אקדח, אשר סוגל לירות ובכוחו להמית אדם (להלן: האקדח), אותו החזיק בלא רשות על פי דין, וירה באמצעות האקדח מספר כדורים כלפי מעלה. בהמשך מסר את האקדח לנאשם 2, אשר החזיק בו בלא רשות על פי דין, ואף הוא ירה באמצעותו כלפי מעלה. זאת עשו הנאשמים חרף העובדה כי מדובר במתחם צר הסמוך לשני מבנים מאוכלסים, וחרף נוכחות האורחים מסביבם, בדרך נמהרת שיש בה כדי לסכן חיי אדם או לגרום לחבלה. הנאשמים העבירו את האקדח מאחד לשני, כאשר בכל פעם ירו באקדח כלפי מעלה, כשהם מעודדים ותומכים זה בזה בביצוע הירי.

לשמע קולות הירי שביצעו הנאשמים, ניגשו המתלונן ו-א.ע לאחד מחלונות בית השכן המשקיפים אל המתחם

עמוד 1

והתבוננו מטה. הנאשמים המשיכו לירות כלפי מעלה, ואחד הכדורים שירה נאשם 1 פגע בראשו של המתלונן באזור המצח, וחבל בו קשות (להלן: הפגיעה). מששמעו הנאשמים כי המתלונן נפגע בעקבות הירי, עזבו במהרה את המתחם, נכנסו לרכביהם ונמלטו מהמקום.

בעקבות הפגיעה הובהל המתלונן לבית החולים, שם אובחן פצע כניסה באזור פרונטלי RT ופצע יציאה באזור פריאטלי. בבדיקת CT שנערכה לו נמצא דימום פרנכימטי, דימום סובדורלי קדמי באונה הפרונטלית מימין, בצקת מוחית, שברים עם דחיסה של העצם הפריאטלי והפרונטלי עם פרגמנטים של עצם בתוך המוח, ופנומוצפלוס באונה הפרונטלית והפריאטלית. במועד הגשת כתב האישום המקורי היה המתלונן מאושפז בבית החולים כשפלג גופו השמאלי משותק.

במעשיהם המתוארים לעיל, נאשם 1 גרם לחבלה חמורה בגופו של המתלונן, תוך שימוש בנשק חם, ונאשם 2 ירה בנשק בדרך נמהרת שיש בה כדי לסכן חיי אדם או לגרום לחבלה. בנוסף, החזיקו הנאשמים אקדח, שהינו כלי נשק שסוגל לירות כדור שבכוחו להמית אדם ותחמושת לאקדח, בלא רשות על פי דין, בצוותא חדא, וירו באזור מגורים בצוותא חדא.

ראיות לעונש מטעם המאשימה

2. רישום פלילי

א. נאשם 1 נעדר עבר פלילי.

ב. לחובתו של נאשם 2 הרשעה מיום 15/7/98, בעבירת תגרה שביצע בשנת '95, והרשעה מיום 18/11/01, בגין תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו והתחזות כאדם אחר במטרה להונות, בגין הוטלו עליו מאסרים מותנים.

3. תסקיר שירות המבחן בעניינו של נאשם 1

שירות המבחן נמנע ממתן המלצה טיפולית בעניינו של נאשם 1 (להלן בפרק זה: הנאשם).

קצינת המבחן סקרה את נסיבותיו האישיות של הנאשם, בן ה- 45, נשוי בשנית, אשר התגורר עם אשתו וילדיו בכפר בענה. מנישואיו הראשונים נולדו 5 ילדים, כיום בגילאים 17-24 שנים, ומנישואיו השניים נולד לו בן, כיום בגיל 8 שנים. הנאשם נשר מהמסגרת לימודית לאחר תשע שנות לימוד והשתלב בשוק העבודה הן בעבודות עפר ופיתוח והן כמפעיל ציוד כבד.

הנאשם, בעל עבר נקי, קיבל על עצמו אחריות חלקית לאירוע ולחלקו בכתב האישום המתוקן. לדבריו, סימל הירי במסיבה שמחה וחגיגה, ומדובר בהתנהגות מקובלת חברתית. הוא אישר כי החזיק את הנשק השייך לו

בידיעה כי אינו מורשה לכך, אם כי התקשה להסביר את מניעיו, באומרו כי רכישת הנשק נעשתה ללא מחשבה מעמיקה ובידיעה כי המעשה הינו בלתי חוקי. הנאשם ביטא צער וחרטה על מעשיו ועל נזק שנגרם למתלונן.

קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם ניהל אורח חיים נורמטיבי, תיפקד היטב כהורה ובתחום התעסוקתי, וגילה אחריות למשפחתו. הוא מודע לחומרת התנהגותו, אך מרוכז יותר בהשלכות הענישה הצפויה לו מבחינה אישית ומשפחתית.

לאחר בחינת הסיכון להישנות התנהגות מפרת חוק בעתיד, העריכה כי קימת רמת סיכון נמוכה להישנות עבירות דומות. יחד עם זאת, משהתרשמה כי הוא ממוקד בעיקר בנזק העלול להגרם לו עקב מעשיו ובשל חומרת העבירה בה הורשע, לא באה בהמלצה טיפולית או שיקומית בקהילה בעניינו.

תסקיר שירות המבחן בעניינו של נאשם 2

.4

שירות המבחן נמנע ממתן המלצה טיפולית גם בעניינו של נאשם 2 (להלן בפרק זה: הנאשם).

קצינת המבחן סקרה את נסיבותיו האישיות של הנאשם, בן 43, נשוי ואב לארבעה ילדים, בין הגילאים 6-16 שנים, אשתו בת ה- 33 עקרת בית והמשפחה מתגוררת בבית פרטי, במתחם מגורים משותף עם המשפחה המורחבת, בכפר בענה. הנאשם עובד כמנהל בחברה לעבודות עפר ופיתוח, למד במקביל בקורס מנהלי עבודה במכללה בכפר עראבה, וניהל אורח חיים מאוזן שעיקרו עבודה ובילוי במשפחה.

קצינת המבחן התייחסה לרישום הפלילי של הנאשם, כמפורט לעיל, וסקרה את עמדתו של הנאשם ביחס למעשיו העברייניים בתיק זה. הנאשם הודה בפניה במיוחס לו בכתב האישום המתוקן, וגילה חרטה, צער ואכזבה מהתנהגותו. הוא סיפר כי הצטרף למסיבה שערך אחיו, אך לא ידע כי אחיו מחזיק נשק ולא הבין את משמעות ההחזקה בנשק ללא רשיון. לדבריו, לאחר שאחיו הזמינו מספר פעמים לנסות ולירות בנשק, הצטרף אליו מתוך סקרנות והתלהבות, וירה כמה יריות באוויר, ללא כוונה לפגוע באדם. לאחר שאחד הכדורים פגע במתלונן נשמעו צעקות מהבניין הסמוך, הוא הבין שמישהו נפגע, נבהל וברח מהאזור מתוך חשש להשלכות המעשה.

קצינת המבחן ציינה כי הנאשם רואה עצמו קרבן, משנגרר למעשה מתוך לחץ חברתי, ופעל באופן פזיז ואימפולסיבי, מבלי להפעיל שיקול דעת מתאים, בהצהירו על עמדות נוגדות אלימות. כן ביטא רצון לסיים את ההליך המשפטי, לחזור לביתו, לבקש סליחה ולשלם פיצוי על מנת להביא לסולחה ולמנוע קונפליקטים בין המשפחות בעתיד.

קצינת המבחן התרשמה כי ההליך המשפטי המתנהל נגד הנאשם, כולל מעצרו, הרחקתו מהמשפחה, התנאים המגבילים בהם הוא נמצא והפנייתו לשירות המבחן- מהווים גורם הרתעתי ומציב גבולות עבורו, והעריכה כי

קיימת רמת סיכון נמוכה להישנות עבירות דומות. עם זאת, מהטעם שהנאשם ממוקד במחיר העונשי אותו עתיד לשלם, ובשל חומרת העבירה בה הורשע, נמנעה מהמלצה עונשית שיקומית שיכולה להפחית את הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק מצדו.

תסקיר נפגע העבירה

.5

לבית המשפט הוגש תסקיר נפגע עבירה בעניינו של המתלונן, כיום נער כבן 16 שנים, בן למשפחה חד הורית, משהתגרשו הוריו בהיותו בן כשנתיים. מאז הוא מתגורר עם אמו ושלושת אחאיו בכפר בענה בדירה השייכת למשפחת האם, המצויה בצמידות לבית הנאשמים. כיום, משולב המתלונן בבית ספר שיקומי "חיאה בכפר".

א. אמו של המתלונן תיארה בדמעות בפני עורכת התסקיר את האירוע הטראומטי, במהלכו נפגע המתלונן באורח קשה ביותר בראשו, מכדור שנורה באוויר על ידי הנאשמים במהלך מסיבת עיד אל פיטר שערכו במתחם.

עורכת התסקיר אשר התייחסה בהרחבה לפגיעה הקשה שנגרמה למתלונן ולהשלכותיה על מישורי חייו השונים, מצאה כי האירוע גרם למתלונן לפגיעה פיזית- תפקודית, נפשית ורגשית קשות ביותר.

ב. המישור הפיזי-אישי - המתלונן אשר נולד כילד נורמלי עם התפתחות תקינה, וחווה ילדות חיונית ושמחה בכל תחום, השתנה מן הקצה אל הקצה בעקבות הפגיעה. כיום הוא נכה, משותק בחלק השמאלי של גופו, ונעזר בסדים להליכה ותנועה, שבלעדיהם הוא נופל ואינו יכול לזוז. בעקבות הפגיעה אושפז המתלונן בבתי חולים שונים, עבר ניתוחים רבים בראשו, היה מונשם ומורדם ונתון בסכנת חיים ממשית. במשך השנה הראשונה היה מרותק לכיסא גלגלים ולמיטה, אך מצבו השתפר בעקבות הטיפולים; כיום, הוא נאלץ לעבור טיפולים רבים ושונים על מנת להתמודד עם מצבו החדש, ובעקבות נכותו הקשה הוא זקוק לעזרה בכל הפעולות היומיומיות; יכולת הדיבור שלו נפגעה בצורה דרמטית, הסביבה מתקשה להבינו, ובראשו נראית צלקת גדולה כתוצאה מהניתוח שעבר.

מדובר בנער שנעוריו נגזלו ממנו, מרותק לבית עם הסדים, סובל כאבים קשים, מבלה רוב הזמן בבדיקות ובטיפולים רבים בבתי חולים, ואינו מתפקד ככל כנער בגילו. הוא נכה באופן קשה ביותר ותלוי באמו ובסביבה על מנת לקיים סדר יום כלשהו. הפגיעה הקשה חיבלה ביכולת שלו לתת אמון בעולם, ואין לו עוד בטחון בסובב אותו.

ג. המישור הרגשי והנפשי - ההשלכות של האירוע הטראומטי הותירו במתלונן -אשר אינו מטופל נפשית - צלקות נפשיות קשות ומרחיקות לכת, ולהערכתה של עורכת התסקיר, בהעדר טיפול חלקן יהיו בלתי הפיכות. המתלונן שרוי במצב דכאוני, עצבני, אלים, כעוס ומודאג.

ד. המישור החברתי-חינוכי - לאחר הפגיעה נשאר המתלונן - נער חברותי, אשר למד לפני כן בכתה ט' ואהב

ללכת לבית הספר - ללא מסגרת חינוכית מתאימה, ועברה תקופה ארוכה עד ששולב בבית ספר שיקומי בבענה. המתלונן אינו אוהב את המסגרת הלימודית החדשה, אינו מרגיש שייכות לשם, מצבו הפיזי אינו מאפשר לו ללכת בכפר, והוא נשאר רוב הזמן בבית בחוסר מעש, למעט מפגשים קצרים בליווי אחיו הגדול.

ה. המישור המשפחתי והכלכלי - המשפחה כולה נפגעה מאירוע הפגיעה. אמו של המתלונן הפסיקה עבודתה כדי ללוות את בנה לבדיקות ולטיפולים, ואחיו הבכור נאלץ לעבוד במקום להמשיך את לימודיו במטרה לעזור כלכלית למשפחה. הקרבה למשפחות הנאשמים בעייתית, ומלווה באלימות מצידם. עורכת התסקיר ציינה כי המתלונן ומשפחתו יזדקקו למשאבי זמן וכסף רבים על מנת לעמוד בכל הטיפולים להם הוא זקוק כיום ובעתיד.

ו. משפחת המתלונן רואה בענישת הנאשמים נדבך משמעותי לשיקומו של המתלונן והמערכת המשפטית כולה, וההכרה בפגיעה הקשה שחוזה המתלונן תביא לתחושת פיוס והחזרת האמון במערכת החוק, המצליחה להשליט גם סדר מחודש וגבולות.

ראיות לעונש מטעם ההגנה

.6

מר עלי מחמוד ח'ליל (להלן: עלי), בן דודם של הנאשמים, חבר מועצה בבענה משך שתי קדנציות, העיד כי הנאשמים הם בעלי שם טוב בכפר, אנשי משפחה ועבודה, ואינם עבריינים. הוא ציין כי הוא מתנגד להחזקת נשק, ועובד עם המשטרה על מנת למגר את התופעה. לדבריו, ניסה לעשות סולחה בין משפחת הנאשמים למשפחת המתלונן, אך זו לא צלחה.

טיעוני המאשימה

.7

המאשימה עתרה להטיל על הנאשמים עונשי מאסר בפועל בתוך מתחמי הענישה המוצעים על ידה, כפי שיפורט להלן, מאסר על תנאי, פיצוי משמעותי למתלונן וקנס.

א. בפתח טיעוניה ציינה ב"כ המאשימה כי משפחת המתלונן ביקשה שלא להגיע לדיון הקבוע לטיעון לעונש, כדי להמנע מלעמוד שוב מול הנאשמים, וביקשה להסתמך על תסקיר נפגע עבירה שהוגש בעניינו, ועל הדברים שנאמרו לגבי מצבו של המתלונן במעמד ההוכחות.

ב. בסקרה את עובדות כתב האישום המתוקן, טענה המאשימה כי על אף שמדובר בעבירה אשר לא תוכננה מראש, ולא קדם לביצועה סכסוך כלשהו, התקיימה התנהלות פגומה ופזיזה של שני נאשמים אשר פגעו במתלונן פגיעה הרסנית ושינו את חייו ללא הכר. הנאשמים, כל אחד בחלקו, סיכנו ביודעין את עצמם ואת הסובבים אותם, מבלי שהסיכון הרתיע אותם או מנע מהם מלהשתמש בנשק. לטענתה, יש ליחס חומרה יתירה לאופן השימוש בנשק, משאין מדובר בירי בהיסח הדעת או בפליטת כדור. הנאשמים ירו מספר פעמים, בזה אחר זה, ברחבת בנין צרה וצפופה, הצמודה לבנין השכנים, כאשר מסביבם נכחו אותה עת קטינים רבים.

בהדגישה את הסכנות הגלומות בעבירות בנשק, טענה המאשימה כי נסיבות האירוע מלמדות כי אין מדובר בנאשמים נורמטיביים שומרי חוק אשר מעדו לראשונה. עצם השגת הנשק והחזקתו, לא כל שכן השימוש בו לצרכי ראויה במהלך חגיגות החג, מעידים על אורח חיים בעייתי, עברייני שיש בו כדי להקים חשש להישנות עבירות נוספות תוך שימוש בנשק. בנסיבות העניין, כאשר מדובר בשימוש פזיז בנשק במהלך חגיגה, שהוביל לתוצאות כה הרסניות, על בית המשפט להעביר מסר חד משמעי של אפס סלחנות ואפס סבלנות למעשים כגון דא. על הנאשמים ושכמותם, וכן אחרים החולקים אותם הערכים, להפנים כי נשק הוא נשק, אינו משחק, אינו קישוט ואין לעשות בו שימוש לצורך מפגן ראויה. מדובר בכלי קטלני שיש בכוחו לפגוע ולהמית אדם, גם אם כוונת השימוש בו היתה לכאורה תמימה. לפיכך, משיקולי הרתעה יש לשלוח את הנאשמים למאסר ממושך מאחורי סורג ובריח.

ג. לטענת המאשימה, חיזוק למסקנה זו ניתן למצוא גם במעשיהם של הנאשמים לאחר האירוע. משמעו כי המתלונן נפגע בעקבות הירי, הם לא בדקו את מצבו או ניסו לסייע לו או למשפחתו, אלא עזבו במהרה את המתחם, נכנסו לרכביהם ונמלטו מהמקום. התנהגות זו, הגם שאינה מיוחסת להם כעבירה, מחזקת את המסקנה בדבר אופיים הבעייתי, כמו גם בדבר המסוכנות הנשקפת מפניהם, כאשר יש לזכור שבמהלך שמיעת הראיות טענו הנאשמים כי כלל לא נכחו בזירה בשעת האירוע.

ד. חומרה נוספת יש ליחס לעובדה שהנאשמים השתמשו בנשק אותו החזיקו בניגוד לחוק עוד טרם האירוע, למטרה שאינה ברורה, וכלי נשק זה לא אותר במסגרת חקירת המשטרה את התיק ועד היום ולמעשה לא ידוע היכן הוא ולאיזה ידיים עבר.

ה. לרוע מזלו של המתלונן, התממש הסיכון העצום בירי בעצם הפגיעה שספג מיריות שירה הנאשם 1; רק בדרך נס נותר המתלונן בחיים, שכן די היה בתזוזה קלה של הכדור כדי להביא למותו. ב"כ המאשימה ביקשה ליתן משקל משמעותי בגזירת עונשיהם של הנאשמים לנזקים הקשים שנגרמו למתלונן, כפי שפורטו לעיל, וכן במוצגים שהוגשו לבית המשפט, לרבות הסיכומים הרפואיים מבית החולים ואחרים. היא חזרה ועמדה על משמעות החבלות שנגרמו למתלונן והשפעתם על חייו, כעולה גם מתסקיר נפגע העבירה. עסקינן בילד בריא בן 13 וחצי במועד האירוע, שכל חייו היו לפניו, ואשר הפך נכה, חבול, מצולק ופגוע קשה הן ברמה הפזית והן ברמה הנפשית. כן הדגישה את חשיבות הענישה למתלונן ולבני משפחתו, כמפורט בין השאר בתסקיר הנפגע.

ו. לענין מתחם הענישה, ב"כ המאשימה ביקשה להעמידו בגין שלושת העבירות בהן הורשע נאשם 1 - חבלה בנסיבות מחמירות, החזקה נשק וירי באזור מגורים - על טווח שבין 4 ל- 6 שנות מאסר בפועל.

אשר לנאשם 2 - בגין שלוש העבירות שביצע - פיזיות ורשלנות בנשק, החזקת נשק וירי באזור מגורים - ביקשה לקבוע כי המתחם עומד על טווח שבין 2 ל- 4 שנות מאסר בפועל.

ז. בנסיבות העניין, הנזקים הקשים ונסיבות ביצוע העבירה מצדיקים להעדיף את האינטרס הציבורי על פני נסיבותיהם האישיות של כל אחד מהנאשמים, ומסקנה זו מתחזקת גם באמור בתסקירי שירות המבחן שניתנו

בעניינם. לדידה, החומרה היתירה של העבירות, הנזקים הקשים שגרמו למתלונן, והעדר אינדיקציה או סיכוי לשיקומם של הנאשמים בטווח הקרוב, מחייבים ענישה ראויה במסגרת מתחמי הענישה הנטענים לעיל.

ח. לתמיכה בעמדתה הפנתה ב"כ המאשימה לפסיקה בעבירות דומות, בציינה כי הגם שהענישה המוצעת בכמה מפסקי הדין הינה נמוכה מהמתחם המוצע על ידי המאשימה, נסיבות התיק שבפנינו חמורות יותר ומצדיקות רף ענישה גבוה יותר. לפיכך, עתרה ב"כ המאשימה להחמיר בעונשם של הנאשמים כמפורט לעיל.

טיעוני ההגנה

.8

הסנגור עתר שלא למצות את הדין עם הנאשמים, ולהטיל עליהם ענישה מתונה אשר תשאיר להם פתח להשתקם.

א. הסנגור ציין כי הנאשמים נעצרו ביחד ביום 28/7/14 ושחררו ביחד ביום 27/10/14 למעצר בית מלא מחוץ לביתם, עם איזוק אלקטרוני. ביום 19/2/15 הוסר האיזוק האלקטרוני והותר להם לצאת לעבודה בכל ימות השבוע. בזמנו, נאשם 1 התגורר בסח'נין ונאשם 2 בכאוכב. ב-19/2/15 הותר לנאשם 2 לעבור ולהתגורר בבית הורי אשתו במג'ד אל כרום. ביום 29/7/15 בוטל הפיקוח האנושי, ונקבע שהנאשמים ישהו במעצר בית לילי, ונותר על כנו האיסור להיכנס לכפרם, בענה. ביום 31/3/16 בוטל מעצר הבית החלקי ונותר על כנו האיסור להיכנס לבענה. ביום 23/5/16 הותר להם להיכנס לתחומי הכפר בענה, אבל לא לביתם, ונאסר עליהם להתקרב לטווח של פחות מ-150 מטרים מבית המתלונן. כיום הם נמצאים בבענה, אבל לא בביתם.

ב. הסנגור ביקש לזקוף לזכותם של הנאשמים את הודייתם בעובדות כתב האישום המתוקן. אמנם בתחילה כפרו במיוחס להם ונשמעו ראיות, אך יש לזכור כי שמיעת הראיות תרמה להגעה להסדר ולתיקונים לכתב האישום. כן הדגיש כי אין חולק שלא הייתה לנאשמים כוונה לפגוע במתלונן, וכי לגבי נאשם 2, התבסס הסדר הטיעון על קיומם של קשיים ראייתיים, כעולה גם מההערות של בית המשפט.

ג. כן ביקש לזקוף לזכותו של נאשם 1 את עברו הנקי. אשר לנאשם 2, בעברו שתי הרשעות, כמפורט לעיל, אך מדובר בעבירות שבוצעו בתאריכים 26/1/98 ו-24/9/95, היינו לפני כ-19 ו-22 שנים.

ד. לטענת הסנגור, האירוע עצמו מצער מאוד וחמור, והנזק שנגרם למתלונן חמור אף הוא. נאשם 1, אשר לו מיוחסת הוצאת האקדח לראשונה וגם הפגיעה בילד, מצטער על מעשהו, ואולם, החזקת הנשק והשימוש בו באירוע בעצם היו לצורך שעשוע בלבד. לענין זה הפנה להחלטה בב"ש 625/82 **אבו מוך נ' מ"י**, פ"ד לז (3), 668 (להלן: ענין אבו מוך), שם קבע כב' הש' בך מדרג חומרה לעבירת החזקת הנשק, נקבעו שמונה דרגות, והחזקת הנשק לצורך שעשוע דורגה במקום השישי. (לאחר הטיעון לעונש הגיש הסנגור רשימה של פסיקה המפנה לענין אבו מוך: ע"פ 1323/13 **חסן נ' מ"י** (5/6/13), מפי כב' הש' ארבל; ת"פ (מרכז) 741-01-16 **מ"י נ' סלאמה** (28/12/16), מפי כב' הש' ברקו-נבו; ת"פ (חי') 3772-01-16 **מ"י נ' מחאמיד** (14/11/16), מפי כב' הש' טובי; ת"פ (חי') 46248-11-15 **מ"י נ' אדריס** (28/6/16), מפי כב' הש' ליפשיץ).

לטענתו, החזקת הנשק במקרה דנן על ידי נאשם 1 נמצאת ברף הנמוך של החומרה, והיא נמוכה אף יותר מבחינת נאשם 2, אשר לא הביא את האקדח, החזיק בו לאחר שזה נמסר אליו לזמן קצר מאוד, וגם הוא עשה בו שימוש לצורך השעשוע.

ה. כן ביקש הסנגור ליתן משקל לנסיבותיהם האישיות של שני הנאשמים, אחים, אנשים נורמטיביים, בעלי משפחות, אנשי עבודה מאז צעירותם. לגבי שניהם ציין כי שירות המבחן התרשם שהתנהגותם אינה נובעת מדפוסים אנטי-סוציאליים, וההליך המשפטי, המעצר וההרחקה, חידדו עבורם את הגבולות.

ו. הסנגור הדגיש את נסיבותיו האישיות של נאשם 1, כמפורט בתסקיר, בן 45, אב לשישה ילדים, נשוי בשנית. בנו הבכור בן ה- 24 התנדב לשירות קרבי משמעותי לאחר שסיים לימודיו במכללה, וזאת בתמיכתו הרבה של נאשם 1, למרות התנגדות לא פשוטה הקיימת במקום בו הם גרים ובמגזר הערבי בכלל. הוא עדיין בצבא, ומשרת בשטחים. בנו השני של נאשם 1 סיים לימודים וכרגע עובד, ובנו הקטן בן שמונה שנים.

הסנגור הפנה לתסקיר, שם נאמר כי נאשם 1 ביטא צער וחרטה על מעשיו, ואמר דברים ברורים שיש בהם קבלת אחריות. כך גם הדגיש כי בתסקיר נכתב בצורה ברורה שקיימת רמת סיכון נמוכה להישנות עבירות דומות מצדו. אמנם שירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית או שיקומית אשר תביא להפחתת הסיכון להתנהגות עוברת חוק, אך יש לזכור כי לא ניתן לאיין מסוכנות לאפס, לגבי כל אדם. לפיכך, טען כי במכלול הדברים התסקיר הוא חיובי ומתאר את נאשם 1 באופן טוב, כאדם נורמטיבי, וכמי שהגבולות אצלו התחדדו אצלו בעקבות המקרה הנדון.

הסנגור הסכים כי עצם החזקת הנשק על ידי נאשם 1 הינה "מעשה גרוע" בפני עצמו, מעשה ראשוני לא טוב, לא חוקי. לדבריו, ההחזקה נובעת מטיפשות גדולה חברתית, אישית וגברית, אשר אינה צריכה לקרות. המעצר, ההליך המשפטי והשפעתו על הנאשמים ומשפחותיהם, המחיש עבורם כי יש מחיר ל"שטות העבריינית" שביצעו וחייד עבורם את גבולות המותר והאסור.

ז. הסנגור פירט גם את נסיבותיו האישיות של נאשם 2, כמפורט בתסקיר, בן 43, נשוי, אב לארבעה ילדים, בעל תעודת בגרות, יצא ללימודים ועזב אותם לאור מצב כלכלי לא טוב. הנאשם מקבל אחריות מלאה על מעשיו, מביע אכזבה וצער על התנהגותו. גם לגביו ציין כי רמת הסיכון להישנות עבירות דומות נמוכה, וגם בעניינו התסקיר חיובי אף שאין המלצה טיפולית. בסך הכל, מדובר באדם טוב שמעד, ואין ספק שהמעידה שלו היא קלה הרבה יותר מהמעידה של נאשם 1. אמנם נאשם 2 החזיק אף הוא בנשק, אבל ההחזקה היתה לזמן קצר, הוא לא היה המקור של הנשק והוא גם לא מי שגרם לחבלות.

ח. לטענת הסנגור האירוע בכללותו הוא אירוע שלא נמצא ברף חומרה גבוה, ולמעשה מה ששם אותו במקום גבוה יותר ממקרים אחרים הוא עצם הפגיעה הקשה במתלונן. אין ספק כאמור כי הפגיעה לא הייתה מכוונת והיא נבעה יותר מרשלנות בשימוש בנשק שהוחזק כאמור ללא רישיון.

נוכח קרבת המשפחה בין המתלונן והנאשמים, היחסים ביניהם והאירוע הנדון, נעשו ניסיונות רבים להגיע לסולחה. הצד השני לא הסכים בכלל לדבר, ולכן בסופו של דבר אין הסכם סולחה.

ט. הסנגור התנגד למתחם הענישה המבוקש על ידי המאשימה, בהתחשב בעמדת הפסיקה, ובנתונים הכלליים של הנאשמים, שהם חיוביים מאוד לשיטתו. לטענתו, המתחם שהמאשימה טוענת לו נכון לפגיעות מכוונות, ולענין זה הפנה לפסיקה במקרים דומים התומכת בעמדתו.

לפיכך, בעניינו של נאשם 1 עתר הסנגור לקבוע מתחם ענישה הנע בין 6 חודשי עבודות שירות ל-18 חודשי מאסר בפועל, ובעניינו של נאשם 2, שמעשהו כאמור קל הרבה יותר, עתר למתחם הנע בין מאסר על תנאי ושל"צ, למספר חודשי מאסר, אשר לטענתו צריך להיות חד ספרתי. כן טען כי בקביעת מתחמי ענישה כאמור, ניתן יהיה אף שלא לנכות את תקופת המעצר של הנאשמים ולקחתה בחשבון כחלק מהעונש.

לטענתו, לגבי נאשם 1, שלושת חודשי המעצר בהם שהה הם עונש נכבד מאוד, אולם ככל שיוטל עליו מאסר בפועל, יבקש לנכות תקופה זו תנוכה ממאסרו. אשר לנאשם 2, אם יוטלו עליו עבודות שירות ברף המקסימלי של 6 חודשים, ולא ינוכו שלושת החודשים בהם שהה מאחורי סורג ובריח, המשמעות היא ענישה של תשעה חודשי מאסר; זאת בנוסף להטלת מאסר על תנאי, שהוא עונש מתבקש, ופיצוי, כאשר ברור כי הפיצוי שאמור להיות מוטל על נאשם 1 צריך להיות גבוה מזה שיוטל על נאשם 2.

אשר לתסקיר נפגע העבירה, טען הסנגור כי יש להתייחס לעובדות שנקבעו בו בלבד, ולא אמירות או מחשבות אחרות שאין להן בסיס.

9. דברי הנאשמים

נאשם 1: "אני מצטער על מה שקרה, מצטער מאוד, לא סתם. אני לא אשכח את זה כל החיים. אני לא שוכח את זה לכל החיים, את מה שעשיתי. אני מצטער. יש לי ילדים ואני מצטער על הדבר הזה מאוד. אני בן אדם לא רע, יש לי ילדים, לאח שלי יש ילדים, ואני מצטער מאוד, מאוד, לא קצת. אני לא אשכח את זה לכל החיים" (עמ' 403 לפרוט', ש' 11-14).

נאשם 2: "קודם כל, אני מצטער בשם המשפחה, הם לא אחראיים על זה. קודם כל, אני מאחל לילד הזה שיחלים, כי זו הסיבה שלנו, אם אח שלי לא היה פוגע אולי הירי שלי היה פוגע. זה מעשה טיפשי. חשבתי שיש לי פעם אחריות, האמת, לא. זו רשלנות, הוא אבא לילדים והוא לא צריך לעשות את זה. אני מצטער מאוד שגם פגעתי בילדים שלי, במשפחה, באישה, שהיא באמת סובלת. אני מבקש מבית המשפט שיעריך את זה, וכל מה שיוטל עליי על ידי בית המשפט מקובל עליי כי אני צריך לקבל את העונש שלי". (עמ' 403, ש' 16-21).

10. רבות נכתב על הקושי בגזירת הדין, בעיקר כאשר עסקינן בנאשמים אשר ביצעו עבירות חמורות המסכנות את שלום הציבור, ואשר תוצאותיהן קשות מאוד למתלונן. שוב ושוב נדרש בית המשפט לערוך איזון עדין בין שיקולי הענישה, תוך מתן ביטוי למטרות השונות של הענישה, אשר חלקן נועדו להגשמת הצדק ותחושת הצדק - כגון גמול - וחלקן תועלתניות - מניעה, הרתעה, שיקום וחינוך. העיקרון המנחה בקביעתו של מתחם העונש על פי תיקון 113 לחוק העונשין, הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג העונש המוטל עליו ומידתו, כאשר הפסיקה פירשה את עקרון ההלימה כמבטא את "עקרון הגמול". (ראו דברי כב' הש' רובינשטיין בע"פ 1523/10 פלונית נ' מ"י (18/4/12), וכן ע"פ 156/80 כוכבי בנימין נ' מ"י, פ"ד לה(4) 744, מפי כב' הש' אלון; וכן תיקון 113 לחוק העונשין).

המשתנים לבחינת מתחם העונש ההולם (להלן: המתחם), הם חומרת העבירות, הערכים החברתיים שנפגעו מביצוען ומידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנהוגה, ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה, המפורטות בסעיף 40ט לחוק העונשין (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין). לצורך קביעת המתחם, כן ניתן לשקול נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה - המעשה - ונסיבות נוספות שאינן קשורות בביצוע העבירה לשם גזירת העונש המתאים לנאשם הספציפי - העושה. (סעיף 40 ג(ב), 40יא ו- 40יב לחוק העונשין).

חומרת העבירות והערכים החברתיים שנפגעו בעטיה

11. **א.** אין צורך להכביר מילים אודות חומרת מעשיהם של הנאשמים, אשר החזיקו נשק בצוותא, וירו באמצעותו באוויר כדורים כלפי מעלה בזה אחר זה, במהלך מסיבת חג שערכו במתחם ביתם, בנוכחות בני משפחה, שכנים וקטינים רבים. האקדח של נאשם 1 הוחזק ללא רישיון ושלא כדין, והנאשמים העבירו אותו מאחד לשני, כאשר בכל פעם ירו באקדח כלפי מעלה כשהם מעודדים ותומכים זה בזה בביצוע הירי, חרף נוכחות האורחים מסביבם, בדרך נמהרת שיש בה כדי לסכן חיי אדם או לגרום לחבלה. מדובר באירוע שהתקיים במתחם צר בין בניינים מאוכלסים. לשמע קולות הירי שביצעו הנאשמים, ניגשו המתלונן, בן כ- 13 אותה עת, ובת דודתו - אשר לא ירדו למסיבה, אלא נותרו בבית - לאחד מחלונות בית השכן המשקיפים אל המתחם והתבוננו מטה. בו בזמן, הנאשמים המשיכו לירות כלפי מעלה, ואחד הכדורים שירה נאשם 1 פגע בראשו של המתלונן באזור המצח, וגרם לו לנכות קשה, כמפורט לעיל בהרחבה.

לא זאת בלבד שהנאשמים לא מצאו לנכון להגיש עזרה למתלונן ולבני משפחתו, אלא עת שמעו כי נפגע המתלונן בעקבות הירי, עזבו במהרה את המתחם, נכנסו לרכביהם ונמלטו מהמקום.

המתלונן אושפז, נותח פעמים רבות, וכתוצאה מנכותו הקשה שונו חייו ללא הכר.

ב. אין חולק כי החזקה בנשק ללא רשות על פי דין, והשימוש בו - גם כאקט של שמחה, לצורך מפגן ראויה במהלך מסיבת חג - היא תופעה אסורה ופסולה, המסכנת את שלום הציבור ובטחונו, סיכון אשר כאמור התממש בענייננו, עת נפגע המתלונן מכדור בראשו, ורק בנס לא הסתיים האירוע בקיפוח מלא של חייו.

יש ממש בעמדת ב"כ המאשימה כי על בית המשפט להעביר מסר חד משמעי ומרתיע לנאשמים דידן, לשכניהם, לבני כפרם ולכלל הציבור, כי לא ינהג בסבלנות ובסלחנות כלפי ירי המבוצע כאקט של שמחה, ואין לעשות בו שימוש כמפגן ראווה, במהלך חגים, חתונות וחגיגות למיניהן.

לא נעלם מעיני כי השימוש בנשק לא נעשה במטרה לפגוע ולגרום נזק לאיש, וכי הפגיעה במתלונן בוצעה ללא תכנון מוקדם ואגב הירי באוויר על ידי הנאשם 1. דא עקא שבהתנהלותם יצרו הנאשמים סיכון ממשי והרסני לחיי אדם, עת ירו מספר רב של כדורים בזה אחר זה, ברחבת בנין צרה וצפופה, הצמודה לבית השכנים, בסכנם בידועין את הסובבים אותם, וסיכון זה לא הרתיעם כלל.

יתר על כן, הנאשמים היו מודעים לכך כי עצם ההחזקה בנשק ללא רשות על פי דין מהווה עבירה בפני עצמה, ולענין זה מסר הנאשם 1 בפני קצינת המבחן כי רכש את הנשק, ללא מחשבה מעמיקה, והחזיק בו בידיעה כי המעשה הינו בלתי חוקי. כאמור, האקדח בו בוצעו העבירות לא אותר עד היום, ואין לדעת לאיזה ידיים הגיע.

ג. החוק והפסיקה יחסו לעבירות הנשק חומרה מיוחדת, נוכח ההשלכות הרות האסון ופוטנציאל הסיכון הרב הגלום בהן. נפסק כי זמינותו של נשק חם ורב עוצמה בעל פוטנציאל להסלמה בעבירות אלימות מסוגים שונים, מחייבת מתן ביטוי עונשי הולם והחמרה ברמת הענישה. לגבי החומרה בביצוען של עבירות נשק, נפסק:

"אכן נראה לנו כי הגיעה השעה להחמיר בעבירות של החזקת נשק ושימוש בו. נשק המוחזק שלא כדין עלול למצוא דרכו לידיים עוינות ועלול גם לשמש למטרות פליליות. יריות שמחה באירועים יש בהן כדי לסכן חפים מפשע. עם זאת, בשים לב לכך שערכאת הערעור אינה ממצה את הדין, בהתחשב באסמכתאות אותן הגישה המדינה בעניין הענישה הנוהגת, ובשים לב לכל טיעוני הסניגור עליהם עמדנו, נחמיר בעונש במקרה זה רק בצורה מתונה, ויהיו הדברים בגדר אזהרה לבאות". (ע"פ 4460/11 מ"י נ' פאיד (28/11/11), מפי כב' הש' (כתוארה אז) נאור; ע"פ 761/07 אדרי נ' מ"י (22/2/07), מפי כב' הש' לוי).

בע"פ 3300/06 סולטאן אבו סנינה נ' מ"י (10/8/16), עמדה כב' הש' ארבל על הסיכון הגלום בהחזקת נשק, גם כאשר הדבר נעשה שלא לשם ביצוע עבירות אחרות. וכך נקבע:

"נראה כי אין חולק כי הענישה בעבירות אלה צריכה לבטא את הסיכון הפוטנציאלי הטמון בכך שנשק מוחזק שלא כדין על ידי מי שלא עבר את הבדיקות המקדמיות למתן רישיון לנשיאת נשק, לא הוכשר לשימוש בנשק וממילא גם מוחזק כמי שאינו מיומן בו. הקטגוריות שצוינו בעניין אבו מוך מבחינות בין מקרים שונים בהתאם לחומרתם ואולם לטעמי יש ליתן משקל בכל מקרה לסיכון הגלום בכך שנשק בעל פוטנציאל קטילה מוחזק מבלי שיש עליו ועל בעליו פיקוח מוסדר של הרשויות, כאשר המחזיק נתון תמיד לסיכון שיתפתה לעשות שימוש בנשק, ולו ברגעי לחץ ופחד. סיכון זה שנשקף לציבור צריך להילקח בחשבון על ידי כל מי שמחזיק בידו נשק שלא כדין - גם אם אין הנשק מוחזק למטרת ביצוען של עבירות אחרות. בנוסף, "בין היתר, ייתן בית המשפט דעתו לסוג הנשק המוחזק שלא כדין, לכמותו, לתכלית שלשמה הוא מוחזק ולסכנה המוחשית שיעשה בו שימוש (ע"פ 1332/04 מדינת ישראל נ' פס, פ"ד נח (5) 541, 544 (2004))." ראו גם רע"פ 10376/05 ברהוב נ' מ"י (17/5/06), מפי כב' הש' ג'ובראן).

יפים לענייננו ג דברי כב' הש' פוגלמן בע"פ 6295/10 אלקיעאן ואח' נ' מ"י (13/2/11):

" בית משפט זה עמד פעמים רבות על חומרתן של עבירות בנשק ועל החובה להטיל בעבירות אלו עונש חמור על-מנת להרתיע מלבצע עבירות דומות (ראו למשל: רע"פ 2718/04 אבו דאחל נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 29.03.04)). ... יש לעשות כן עוד בטרם יעשה באקדח שימוש קטלני, באמצעות הרחקת המחזיק בו מן החברה לפרק זמן, והעברת מסר מרתיע באמצעות עונש מאסר ממשי לריצוי בפועל (ראו למשל: ע"פ 3361/08 ליבוביץ' נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 27.7.2008); ע"פ 5220/09 עוואודה נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 30.12.09)). עוד נפסק, כי "יש להרים תרומה מספקת לעקירת התופעה של החזקת נשק שלא כדין, אשר לצערנו התפשטה במחוזותינו, ולהטיל עונש מאסר גם על מי שזו עבירתו הראשונה" (ע"פ 6583/06 אדהאם נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 5.12.2006))."

ד. חומרה יתירה יש ליחס לכך שהשימוש בנשק נעשה בלב של אזור מגורים, בשכונת מגורים צפופה, תוך שנאשמים מעבירים ביניהם את הנשק ויורים כדורים באוויר, והביטוי לסיכון ההרסני הגלום במעשה זה התבטא בפגיעה הקשה ביותר שנגרמה למתלונן, אשר כל חטאו היה בכך שצפה במתרחש מחלון בית דודו.

ה. הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים הם שלומם, ביטחונם, בריאותם, שלמות גופם, קדושת החיים, וערך הביטחון במרחב האישי של המתלונן, וכן של השוהים במתחם בית הנאשמים בעת המסיבה וסביבתו, לרבות הדיירים המתגוררים בצמידות ובסמיכות לביתם. לא בכדי העניק המחוקק לערכים אלה מעמד מיוחד בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו.

כאמור, רק למזלם הטוב של הנאשמים והמתלונן לא הסתיים האירוע בקיפוח חיו של המתלונן, משדי היה בתזוזה קלה של הכדור - אשר פגע כאמור בראשו באזור המצח - כדי להביא למותו.

מתסקיר נפגע העבירה עולה כי מעבר לפגיעה הפיזית - תפקודית הקשה ביותר שנגרמה למתלונן - אשר מילד בריא, רגיל, חיוני ונמרץ הפך נכה המשותק בחלק השמאלי של גופו, נעזר בסדים להליכה ולתנועה שבלעדיהם הוא נופל ואינו יכול לזוז, נזקק כיום ויזדקק בעתיד לטיפולים שונים ורבים לשם שיקומו, תלוי בסביבתו בביצוע פעולות יומיומיות בסיסיות, וגם יכולת הדיבור שלו נפגעה - סובל הנאשם מפגיעה נפשית ורגשית קשה ביותר. עורכת התסקיר התרשמה כי האירוע הותיר על הנאשם צלקות נפשיות קשות ומרחיקות לכת, וכי אם לא יעבור טיפול, חלקן יהפכו לבלתי הפיכות. כן עמדה על הפגיעה בבטחונו של המתלונן בסביבתו הקרובה ובבני משפחתו בעקבות האירוע, על הדיכאון בו הוא שרוי, הבא לידי ביטוי בהתנהגות המנעותית, בחוסר בטחון ובמצב רוח ירוד.

אין צורך להרחיב את הדיבור גם על ההשפעה הקשה של האירוע על בני משפחתו של המתלונן. כעולה מהתסקיר איבדה המשפחה את מקור פרנסתה העיקרי, משנאלצה האם להפסיק לעבוד על מנת לטפל במתלונן, ואחיו הבכור נאלץ להפסיק לימודיו על מנת לעבוד ולסייע בפרנסת המשפחה.

בנסיבות העניין נוכח חומרת מעשיהם של הנאשמים, ראויים הם לתגובה עונשית הולמת.

מתחם הענישה

12. המבחנים לקביעתה של מידת הענישה בעבירות בנשק, פורטו בע"פ 1332/04 מ"י נ' פס, פ"ד נח

(5), 541, 544 מפי כב' הש' (כתוארה אז) ביניש; ראו גם ע"פ 7384/07 **ליזמי נ' מ"י** (6/3/08), מפי כב' הש' אלון).

באי כח הצדדים הפנו לפסקי דין לתמיכה בעמדתם לענין מתחמי העונש ההולמים בעניינם של הנאשמים, זה בכה וזה בכה.

א. ב"כ המאשימה אשר עתרה כזכור לקבוע בעניינו של נאשם 1 מתחם ענישה כולל הנע בין ארבע לשש שנות מאסר, ובעניינו של נאשם 2 מתחם עונש הנע בין שנתיים לארבע שנים, הפנתה לפסקי דין בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, מעשי פיזיות ורשלנות ועבירות בנשק, עונשים בטוח שבין 12 ל- 44 חודשי מאסר בפועל.

בע"פ 1621/15 **כלייב נ' מ"י** (10/1/16), מפי כב' הש' רובינשטיין, הורשע המערער על יסוד הודייתו בהסדר טיעון, לאחר שמיעת חלק מהראיות בעבירות של חבלה בנסיבות מחמירות ובעבירות בנשק, בנסיבות בהן ירה במתלונן חמישה כדורים מנשק אותו נשא ללא היתר, ונדון ל- 44 חודשי מאסר בפועל. ערעורו לעיון נדחה.

בע"פ 3632/14 **אבו סבית נ' מ"י** (8/12/14), מפי כב' השופטים דנציגר, סולברג ומזוז, הורשע הנאשם על פי הודייתו בעבירה של החזקת נשק ונדון ל- 18 חודשי מאסר בפועל.

בע"פ 4876/12 **עמר נ' מ"י** (23/1/13), מפי כב' הש' דנציגר, הורשע המערער בהחזקת נשק, איומים, ירי באזור מגורים ומעשה פיזיות ורשלנות, ונדון ל- 30 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון הפחית את העונש ל- 24 חודשי מאסר.

בע"פ 761/07 **אדרי נ' מ"י** (22/2/07), מפי כב' הש' לוי, הורשע המערער בעבירות של החזקת נשק שלא כדין והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, ונדון ל- 12 חודשי מאסר בפועל. המדינה ערערה על קולת העונש וערכאת הערעור החמירה את עונש המאסר ל- 24 חודשים.

בע"פ (מרכז) 43405-12-12 **גלר נ' מ"י** (10/3/13), מפי כב' השופטים פינקלשטיין, בוסתן וטולקובסקי, הורשע המערער לאחר שמיעת ראיות בעבירות של ביצוע פשע, החזקת נשק ותחמושת שלא כדין, מעשה פיזיות ורשלנות, ירי באזור מגורים ושיבוש מהלכי משפט, ונדון ל- 48 חודשי מאסר בפועל. ערכאת הערעור הפחיתה את עונש המאסר ל- 44 חודשים.

בת"פ (חי') 15148-03-12 **מ"י נ' כבהה** (19/2/13), מפי כב' הש' כהן, הורשע הנאשם על יסוד הודייתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של החזקת נשק שלא כדין שינוי זהות של כלי רכב, ונדון ל- 24 חודשי מאסר בפועל.

ב. הסנגור - אשר עתר כזכור לקבוע בעניינו של נאשם 1 מתחם ענישה הנע בין שישה חודשי עבודות שירות ל- 18 חודשי מאסר בפועל, ובעניינו של נאשם 2 מתחם הנע בין מאסר על תנאי ושל"צ, למספר חודשי מאסר בודדים - הפנה לפסקי דין בהם הוטלו עונשים בטוח שבין של"צ, ועבודות שירות ל- 30 חודשי מאסר בפועל, עונש אשר לדידו הינו חמור אף ביחס למעשים שביצע הנאשם 1.

בע"פ 5717/14 **מ"י נ' גדבאן** (2/12/14), מפי כב' הש' ג'ובראן, הורשע הנאשם בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ונשיאה והובלת נשק, בנסיבות בהן נשא נשק שלא כדין, ועשה בו שימוש לשם בריונות והפחדה (יריה תחילה באוויר ואח"כ ירה שתי יריות לעבר הקרקע למקום בו עמד המתלונן, ופגע ברגלו). בית המשפט המחוזי גזר עליו 20 חודשי מאסר בפועל, ובערעור של המדינה על קולת העונש החמיר בית המשפט

בעונש המאסר והעמידו על 30 חודשי מאסר בפועל.

בת"פ (חי') 45095-05-15 **מ"י נ' עביד** (14/2/16), מפי כב' הש' כהן, הורשע הנאשם על יסוד הודייתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות בנשק ובנסיין לגרום חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, ונדון ל- 24 חודשי מאסר בפועל. באותו ענין להבדיל מהמקרה הנדון, בעקבות חילופי דברים בין הנאשם לבין בני משפחת המתלוננים שהתגוררו בשכנות לו וישבו במרפסת ביתם, ירה הנאשם באמצעות תת מקלע מאולתר שהחזיק בביתו לעבר בני משפחתם של המתלוננים. לאחר מכן עלה הנאשם על גג ביתו, והמשיך לירות מספר כדורים מכלי הנשק, אף זאת בניסיון לגרום להם חבלה חמורה. מחד גיסא להבדיל מהמקרה הנדון, עסקין בירי אשר בוצע במטרה לפגוע, אך בסופו של יום העבירה לא הושלמה בעוד שבמקרה הנדון נחבל המתלונן קשות מהירי שביצע נאשם 1.

בת"פ (חי') 51207-09-12 **מ"י נ' דכור** (30/9/13), מפי כב' הש' נתנאל-שרון, הורשע הנאשם על יסוד הודייתו (לאחר שמיעת ראיות התביעה ועדותו שלו) בשתי עבירות בנשק של יצור והחזקה וכן ביצוע בירי באזור מגורים, בגין ירי שביצע בנשק אותו החזיק שלא כדין במהלך חתונה בכפר פסוטה, בגין נידון לשל"צ, מאסר על תנאי והתחייבות.

בת"פ (חי') 25834-06-11 **מ"י נ' ותד** (24/10/11), מפי כב' הש' שפירא, הורשע הנאשם בעבירות של החזקת נשק וירי באזור מגורים, בנסיבות בהן נשא אקדח והחזיק בו בביתו שלא כדין וירה באמצעותו מחלון חדר השינה בביתו במהלך חתונת בנו. הנאשם נדון לשישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות וענישה נלווית. עסקין בנאשם הממלא תפקיד ציבורי ברשות המקומית בה מתגורר, ואשר הודה מיד בחקירה בביצוע העבירות, עברו הפלילי בלתי מכביד, ניהל אורח חיים נורמטיבי והביע חרטה וצער על מעשיו.

בת"פ (חי') 42847-07-11 **מ"י נ' היבי** (22/2/12), מפי כב' הש' גלעד, הורשע הנאשם על יסוד הודייתו, לאחר שנשמעו חלק מהראיות התביעה, בעבירות הריגה, יריות באזור מגורים ושיבוש הליכי משפט, ונדון ל- 50 חודשי מאסר בפועל. באותו ענין הגיע הנאשם לחתונה במג'ד אל כרום כשהוא נושא אקדח מחסנית ותחמושת, וירה במהלכה ארבע יריות שמחה. לאחר מכן במהלך נסיון של הנאשם לתקן מעצור שהתגלה באקדח, תוך שקנה האקדח מונה לעבר המנוח שישב לידו, נורה קליע מן האקדח שפגע בחזהו של המנוח וגרם למותו.

ג. יש קושי להסתמך על המקרים שהציגו הצדדים לצורך קביעת מתחם הענישה בעניינו, משחלק מהמקרים שהובאו חמורים מן המקרה הנדון (כאשר החזקת הנשק והשימוש בו נעשה לשם הפחדה או כתגובה אלימה לסכסוך קודם עם הנאשמים), וחלקם האחר קלים משמעותית הימנו (לרבות במקרים של החזקת נשק שלא כדין בו לא נעשה שימוש בפועל או שהשימוש בו לא גרם לנזק), ונוכח השוני בינם לבין נסיבותיו של המקרה הנדון.

לענין האופן לקביעתו של מתחם הענישה והאבחנה בין מתחם הענישה לבין הענישה הנוהגת, המהווה רק אחד הפרמטרים לקביעתו, ראו דבריה של כב' הש' ארבל בע"פ 1323/13 **חסן נ' מ"י** (5/6/13).

כזכור, הנאשמים הורשעו בביצוע בצוותא של החזקת נשק, שהעונש הקבוע בצידה הוא שבע שנות מאסר, ובירי באזור מגורים, שהעונש הקבוע בצידה הוא שנת מאסר. בנוסף הורשע נאשם 1 בעבירה של חבלה בנסיבות מחמירות שהעונש הקבוע בצידה הוא 14 שנות מאסר ונאשם 2 הורשע במעשה פזיזות ורשלנות שהעונש הקבוע בצדו הוא שלוש שנות מאסר.

אשר לנאשם 1, נוכח חומרת מעשיו, כמפורט לעיל, פוטנציאל הסיכון ההרסני הגלום בביצוע ירי בשכונת מגורים

צפופה, התוצאות הקשות של מעשהו למתלונן, אשר נפגע בראשו מכדור שירה באוויר, הערכים החברתיים שנפגעו, מידת הפגיעה בהם, וכן מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות כגון דא, סבורני כי מתחם הענישה בענייני נע בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל.

אשר לנאשם 2, אשר אין חולק כי חלקו בביצוע המעשים קטן מזה של אחיו, אני רואה להעמיד את מתחם הענישה על טווח שבין 12 ל-30 חודשי מאסר בפועל.

13. נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

יש לזכור כי הענישה היא לעולם אינדיבידואלית, ובבואו של בית המשפט לקבוע את העונש הראוי לנאשם בתוך המתחם, יתחשב גם בשיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של הנאשם, גילו, עברו, לקיחת אחריות על ידו, חרטתו, שיתוף הפעולה שלו עם רשויות אכיפת החוק, מאמציו לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה, חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה, וכן השפעת הענישה עליו ועל משפחתו, שיקומו.

א. לקולא אני רואה להתחשב בהודייתם של הנאשמים בעובדות כתב האישום המתוקן, אם כי זו באה לאחר שהסתיימה שמיעת הראיות בתיק והתיק נקבע לסיכומים, ולא נחסך מהמתלונן ומבני משפחתו המעמד הקשה של חקירה נגדית. מאידך גיסא, לא ניתן להתעלם מכך שלאחר שמיעת הראיות תוקן כתב האישום (בעיקר לגבי נאשם 2) על פי הנוסח המצוין לעיל.

ב. כן אני רואה לזקוף לזכות הנאשמים את האחריות שנטלו למעשיהם והחרטה שהביעו בגינם, אם כי נאשם 1 נטה למזער אחריותו לאירוע ואת תוצאותיו ונאשם 2 ראה עצמו כקרוב הנגרר לביצוע העבירה אחר אחיו שותפו. מכל מקום, בסופו של יום הורשעו הנאשמים על יסוד הודייתם במסגרת הסדר הטיעון, ולא חזרו מעמדתם זו.

ג. עוד אני רואה להתחשב בעברו הנקי של הנאשם 1 ובעברו הבלתי מכביד של נאשם 2, ובנסיבותיהם האישיות כפי שפורטו בהרחבה בתסקירי שירות המבחן בעניינם ומפי סנגורם, ואיני רואה צורך לחזור על הדברים. בקליפת אגוז ייאמר כי עסקינן כאמור בנאשמים נשואים ובעלי משפחות, אשר ניהלו אורח חיים תקין עובר לביצוע העבירות בתיק זה, גילו יציבות במקומות עבודתם, פרנסו את משפחותיהם, וגם לאחר שחרורם ממעצר הם עובדים לפרנסת משפחותיהם. נאשם 1 לא הסתבך בפלילים עובר לביצוע העבירה, ועברו הפלילי של נאשם 2 הוא בגין עבירות שביצע בשנים '95 ו-'98, כמפורט לעיל, ומאז מזה כ-20 שנה עד לאירוע לא ביצע עבירות נוספות.

שירות המבחן התרשם כאמור כי ההליך המשפטי והמעצר בו שהו הנאשמים חידד עבורם את גבולות המותר והאסור, ומצא כי קיימת בעניינם מסוכנות נמוכה להישנות עבירות דמות בעתיד.

ד. דא עקא, שהתנהלותם של שני הנאשמים במהלכו של האירוע ולאחריו אינה עולה בקנה אחד עם התמונה הנורמטיבית העולה מהתנהלותם הכללית. אשר לנאשם 1, יש לזכור כי עסקינן באדם אשר עובר לביצוע העבירות בתיק זה, רכש נשק ותחמושת והחזיק בהם ללא רשות על פי דין, וללא כל הסבר המניח את הדעת, על אף שהיה מודע היטב לעובדה כי מדובר במעשה בלתי חוקי. בנסיבות הענין, ניסיונו של הנאשם להציג עצמו בפני שירות המבחן כמי שרכש את הנשק ללא מחשבה מעמיקה, אף שלא היה לו רשיון להחזיק בו, הינו מיתמם בלשון המעטה.

נאשם 1 הוא אשר הוציא את הנשק בו החזיק ועשה בו שימוש ראשון תוך שהוא יורה באוויר, "יריות שמחה", ומגלה אדישות מוחלטת לסיכון העצום הטמון במעשה מעין זה במתחם מגורים צפוף, בו נכחו בני משפחה, והסתובבו קטינים.

קצינת המבחן התרשמה כאמור כי הנאשם ממוקד בעיקר בנזק ובהשלכות של הענישה הצפויה לו מבחינה אישית ומשפחתית, וציינה כי הנאשם לא ביטא נזקקות טיפולית.

ה. אשר לנאשם 2, אין חולק כי חלקו באירוע קטן מחלקו של נאשם 1, אשר יצר למעשה את הסיכון הראשוני, משהוציא את הנשק ואף העבירו לאחיו. יחד עם זאת, נאשם 2 ירה אף הוא באוויר, תוך גילוי פזיזות ואדישות כלפי הסיכון ההרסני העלול להיגרם ממעשיו, ובמקום לקחת אחריות מלאה על החלטותיו וביצוען, הוא נקלע לעמדה קורבנית, כמי שנגרר, תוך התמקדות במחיר העונשי שהוא עשוי לשלם בסופו של ההליך.

בנתונים אלה, לא בכדי נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית או שיקומית בעניינם של שני הנאשמים.

ו. בנסיבות הענין, יש קושי לקבל את עמדת ההגנה המבקשת להשית ענישה מקלה על הנאשמים, תוך התעלמות מחומרת מעשיהם, הסיכון הרב שיצרו בצוותא, התוצאות הקשות של הפגיעה במתלונן, והתנהגותם לאחריה.

סבורני כי יש להעדיף במקרה הנדון את האינטרס שבהגנה על בטחון הציבור על פני נסיבותיהם האישיות של הנאשמים, הרתעת היחיד והרתעת הרבים, החולקים את תפיסת העולם לפיה מותר וניתן לירות יריות שמחה בעת חגיגות ומסיבות בנוכחות בני אדם או באזור מגורים.

לפיכך, לא מצאתי הצדקה לסטות ממדיניות הענישה המקובלת. עם זאת, נוכח מכלול השיקולים לקולא שפורטו דלעיל, העובדה כי זהו מאסרם הראשון של הנאשמים, הקושי שיגרם למשפחתם בשל מאסרם, תקופת מעצרם בתיק זה, ולקייחת האחריות על ידם בסופו של יום - לא ימוצה עמם הדין, ועונשם ייגזר ברף הנמוך של המתחם שנקבע.

14. לאחר ששקלתי את כל השיקולים לחומרה ולקולא, אני גוזרת על הנאשמים עונשים כדלקמן:

נאשם 1

א. 26 חודשי מאסר בפועל בניכוי תקופת מעצרו בתיק זה, בין התאריכים 28/7/14-27/10/14.

ב. מאסר על תנאי למשך 15 חודשים, שהנאשם לא ישא בו זולת אם יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירה בה הורשע ו/או עבירות בנשק ו/או כל עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע, ויורשע בה בתוך תקופת התנאי או לאחריה.

נאשם 2

א. 12 חודשי מאסר בפועל בניכוי תקופת מעצרו בתיק זה, בין התאריכים 28/7/14-27/10/14.

ב. מאסר על תנאי למשך 12 חודשים, שהנאשם לא ישא בו זולת אם יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירה בה הורשע ו/או עבירות בנשק ו/או כל עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע, ויורשע בה בתוך תקופת

התנאי או לאחריה.

15.

אני מחייבת את הנאשמים לפצות את המתלונן בגין הסבל והנזקים שנגרמו לו.

א. נאשם 1 יפצה את המתלונן בסכום של 140,000 ₪ אשר ישולם ב-20 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1/3/17 ובכל אחד לחודש שלאחריו.

ב. נאשם 2 יפצה את המתלונן בסכום של 60,000 ₪ אשר ישולם ב-20 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1/3/17 ובכל אחד לחודש שלאחריו.

אם תשלום כלשהו לא ישולם במועדו, תעמוד יתרת התשלומים לפירעון מידי, ותישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד ליום התשלום המלא בפועל. התשלומים יופקדו בבית המשפט, ונאסר על הנאשמים או מי מטעמם לפנות למתלונן או למי מטעמו בקשר לפיצוי שנפסק.

מתוך הפיצוי יופקד סכום של 160,000 ₪ בתכנית חיסכון על שם המתלונן, אשר תיפתח בהגיעו לגיל 18, ואילו 40,000 ₪ ישמשו לטיפול במתלונן כיום.

מובהר בזה כי אין בפיצוי משום קביעה לענין נזקיו של המתלונן, והסכום שנקבע נועד לפיצוי ראשוני בלבד.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום לבית המשפט העליון.

ניתן היום, כ"א טבת תשע"ז, 19 ינואר 2017.